

Panorama *Onthullingen*

Bezoekersgids
29.09.26 —
26.04.27

Musée Mode & Kant & Dentelle Museum

In de Panorama-vitrine tonen we het gebruik van kant in grote stukken of thematische selecties die de diversiteit van onze collecties in de schijnwerpers zetten.

In de Panorama-vitrine *Onthullingen* is een silhouet te zien dat het museum onlangs heeft verworven. Het onthult een nieuw luik in het acquisitiebeleid dat focust op kant in mode. Dit hedendaagse ensemble wordt aan de collecties van het museum toegevoegd om twee redenen. Enerzijds omdat het is gemaakt door Nicolas Di Felice, een Waalse ontwerper die zijn opleiding gevolgd heeft in Brussel, en anderzijds omdat het kant gebruikt op een vernieuwende en verrassende manier. Bovendien is dit silhouet het resultaat van een unieke samenwerking in de haute-couturewereld tussen het historische modehuis Jean Paul Gaultier en Nicolas Di Felice, die met zijn eigenzinnige, alternatieve creaties de onthulling van het lichaam tematiseert.

Sinds zijn oprichting in 1977 verzamelt het Mode & Kant Museum handgemaakt kantwerk, historische kleding en mode. De kleding bestaat soms geheel of gedeeltelijk uit kant, maar dat was tot nu toe geen op zich staand criterium. In 2023 besloot het Mode & Kant Museum zijn collecties te verrijken op een nieuwe manier, namelijk met kant in de mode. Bij Brussels kant werd nooit de overstap gemaakt van handwerk naar machinale vervaardiging en de productie ervan doofde uit aan het begin van de twintigste eeuw. Niettemin is de algemene machinale kantproductie sindsdien sterk toegenomen en is het altijd een vaste waarde geweest binnen de modewereld.

Dit beleid heeft dan ook als doel de internationale evolutie van kant in de mode in herinnering te houden. Het museum heeft namelijk de bijzonderheid dat het zowel een kantomuseum (met kant als textieltechniek) als een modemuseum is.

Machinaal Leavers-kant

Kantwerk met de hand maken is tijdrovend en duur. Al vanaf de achttiende eeuw proberen ingenieurs dan ook het proces te mechaniseren. De bobbinetmachine wordt in 1809 in Engeland uitgevonden door John Heathcoat. De eerste exemplaren worden vanaf 1816 geïntroduceerd in het Noord-Franse Calais, en een decennium later in Caudry. In 1834 slaagt John Levers erin om dit weefgetouw, waarmee de basis (de 'grond') wordt geweven, te koppelen aan het jacquardmechanisme. Dat was in 1801 uitgevonden in Lyon en maakt het mogelijk om patronen te weven met behulp van geperforeerde kaarten.

Zo ontstaat het Leavers-weefgetouw¹, dat machinaal kant kan weven. Het is voortaan mogelijk om de tulegrond te versieren met diverse motieven, die aanvankelijk handgemaakt kant nabootsen. Na verloop van tijd, naarmate de techniek zich ontwikkelt, wordt er echter steeds meer creatieve vrijheid genomen. De weefmachines worden alsmaar vaker door stoom aangedreven, wat het productietempo verder versnelt, maar ook grote gebouwen en centralisatie vereist. Die machines wegen tientallen tonnen, zijn 12 tot 15 meter breed en kunnen in enkele minuten tijd een stuk kant van 4 tot 6 meter breed weven. Achter die machines voor de vervaardiging van machinaal kant staan niet langer behendige kantwerksters, maar mannelijke arbeiders. Kant transformeert bovendien van een niet-geweven stof in een textielproduct.

Een weefmachine kan tot wel 11.000 kettingdraden (verticaal) en 5.000 inslagdraden (horizontaal) bevatten. Ze worden één voor één op de machine opgespannen. Het kantpatroon wordt omgezet in geperforeerde kaarten, die al dan niet de inslagdraden doorhalen die op spoelhouders (vergelijkbaar met de schietspoel) zijn bevestigd. Er wordt een onderscheid gemaakt tussen kant voor robe, waarbij het horizontaal wordt geweven om brede stroken

1. Er is een a toegevoegd om te voorkomen dat de naam Levers wordt verfranst.

te verkrijgen die in de confectie-industrie worden gebruikt, en kant voor *lingerie*, waarbij verticale stroken worden gebruikt voor breigoed.

Door de digitalisering van de patronen vanaf het begin van de jaren 1990 kan bij het productieproces van kantwerk een maand tijd bespaard worden, maar de machines zijn nog altijd dezelfde als in de negentiende eeuw. De productie van machinaal kant, van het ontwerp tot het eindproduct, is een proces van lange adem dat zes tot acht weken in beslag neemt en waaraan zo'n twintig beroepen te pas komen. Het productieproces is weliswaar gemechaniseerd, maar menselijke tussenkomst blijft essentieel bij elke stap. Leavers-kant is de oudste soort machinaal kant. Er worden nog andere processen ontwikkeld om de kantproductie te mechaniseren, waaronder gebreed kant in de late jaren 1950. Om de soorten van elkaar te onderscheiden en dit eeuwenoude vakmanschap in stand te houden, is de benaming 'Leavers-kant' beschermd en gedeponeerd, net als die van 'Calais-Caudry-kant'. De vakkennis van de arbeiders wordt erkend als levend erfgoed van Frankrijk, net als de ambachten.

Tegenwoordig zijn er nog maar weinig ontwerpers vertrouwd met deze productieprocessen. Ze zijn vooral geïnteresseerd in de look van kant. Haute couture en de luxe confectiekleding blijven niettemin de belangrijkste afnemers van Leavers-kant, dat garant staat voor kwaliteit en traceerbaarheid.

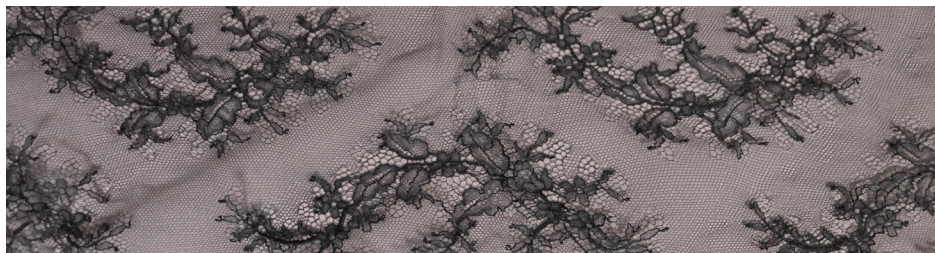
Leavers-weefmachine © Solstiss

Darquer & Méry

In 1821 telt Calais 11 kantfabrikanten met in totaal 38 weefmachines. In 1910 zijn dat er 580 met in totaal 2708 weefmachines! Maar de internationale concurrentie en de ontwikkeling van andere, veel goedkopere technieken voor de mechanisatie van de kantproductie luiden onherroepelijk de ondergang van de fabrieken voor Leavers-kant in. In 2001 zijn er nog maar een veertigtal fabrieken in de regio Hauts-de-France, en in 2026 blijven er volgens de Franse Federatie voor Kant en Borduurwerk nog maar tien over.

Die fabrieken bestaan voor het merendeel uit voormalige familiebedrijven en zijn de hoeders van een onschatbaar erfgoed. Ze hebben namelijk niet alleen de laatste machines in hun bezit (er worden geen Leavers-weefmachines meer gemaakt sinds de jaren 1970), maar zorgen ook voor de overdracht van vakkennis en hebben bovendien archieven en stalen van alle kantwerken die sinds hun oprichting zijn gemaakt. Die archieven zijn een onuitputtelijke bron van inspiratie voor hedendaagse ontwerpers.

Het kant dat hier is gebruikt, is vervaardigd in Caudry door het atelier Darquer & Méry. Darquer, opgericht in Calais in 1840, heeft in juli 2026 definitief zijn deuren gesloten. Het was de oudste nog actieve fabrikant van kant voor kleding. Door verschillende fusies en overnames versmolt Darquer met atelier Méry, dat in 1924 in Caudry was opgericht en was voortgekomen uit fabrieken van het eerste uur zoals Dognin. Die was opgericht in 1805 en had vestigingen in Lyon en Calais.

Detail van het motief van het Darquer & Méry-kant dat gebruikt is voor de body © Mode & Kant Museum, 2026

Machinaal kant in de mode en lingerie

De beginjaren van de haute couture vallen samen met de bloeitijd van handgemaakt kantwerk en het begin van de mechanisatie. Modehuizen als Worth, Doucet en Callot Soeurs maken er veelvuldig gebruik van, zowel voor hun dag- als avondkleding. De Eerste Wereldoorlog maakt een einde aan de productie van handgemaakt kant en het opzichtige gebruik van dit materiaal. Die terugval is evenwel van korte duur.

In het interbellum zijn het hoogdagen voor machinaal kantwerk, dat steeds meer afwijkt van de klassieke dessins. Zowel de nieuwe motieven als de technische ontwikkelingen, waaronder het gebruik van metaaldraad, doen de populariteit van kant fors toenemen. Sommige dessins in art-decostijl worden tot op de dag van vandaag gebruikt. In de jaren 1930 neemt kant een prominente plaats in op de jurken die bij mondaine gelegenheden uit de kast worden gehaald, soms als versiering, soms als basisstof. Alle modeontwerpers verwerken het in hun kleding, maar altijd in combinatie met een onderjurk om het lichaam te verbergen. Sommige modehuizen, zoals Lanvin, Premet en Poiret, maken zulke verfijnde bruidsuitzetten dat modebladen nachthemden, bedjasjes en andere met kant versierde kimono's soms op gelijke voet stellen met avondkleding.

Dankzij de New Look zit het gebruik van kant, met name chantillykant, weer in de lift. Dior, Balmain, Balenciaga, Nina Ricci en zelfs Chanel maken er gretig gebruik van in hun avond-, cocktail-, diner-, gala- en baljurken ... In die tijd staan kantfabrieken hoog aangeschreven en wordt er in modebladen reclame voor gemaakt. Chantillykant is vooral te zien in het zwart. In de jaren 1950 breekt echter ook machinaal guipurekant door, dat in alle kleuren wordt aangeboden. Daarnaast wordt er geëxperimenteerd met nieuwe stoffen, soms met groot succes, zoals bij de ontwikkeling van stretchkant met elastaan. Dat comfortabele en soepele kant voelt als een tweede huid. Kant wordt steeds vaker

gebruikt als tussenzetsel, maar ook als stof voor verschillende soorten lingerie die het figuur modelleren, gaande van korsetten en slipjes tot beha's en onderjurken.

De jonge generatie ontwerpers van de jaren 1960 gaat kant op een andere manier gebruiken. In de confectiekleding verdwijnt kant naar de achtergrond. In de haute couture (Carven, Balmain, Dior, Givenchy ...) wordt het wel nog gebruikt. Vooral in de lingerie, waar zijn comfort en sexy uitstraling steeds meer uitgespeeld worden. In 1970 is Yves Saint Laurent, een groot liefhebber van kant, een van de eersten die het durft te gebruiken in kleding die direct op de huid wordt gedragen. De onderjurk verdwijnt, waardoor het kant de huid onthult en ze mooi doet uitkomen. Kant wordt veel gebruikt als volwaardige stof, zowel in lingerie als in kleding. De stap van onderkleding naar bovenkleding was nu niet groot meer. En die wordt als eerste gezet door Chantal Thomass, gevolgd door Jean-Paul Gaultier en Vivienne Westwood, en al snel daarna door talrijke ontwerpers in de jaren 1980. Er gelden voortaan geen beperkingen meer voor het gebruik van kant.

Het weelderige en luxueuze karakter van kant past perfect bij de historische en weelderige stijlen die zo geliefd waren bij bepaalde toonaangevende ontwerpers uit de jaren 1980, zoals Lacroix, Valentino en Versace. Zijn zinnelijke en suggestieve uitstraling wordt alom geprezen door anderen, zoals Ungaro en Alaïa, die erg sensuele en nauwsluitende jurken ontwerpen met uitsparingen die het elastische kantwerk benadrukken.

Die weelderige, erotische, provocerende en verleidelijke stijl past niet bij het minimalisme en de grungestijl van de jaren 1990. Toch komt ook in de looks van die tijd kant terug, zij het op een andere, meer ingetogen manier. Ontwerpers als Alexander McQueen of Martin Margiela gebruiken het op een eigenzinnige manier.

Sinds de jaren 2000 is kant een vaste waarde in de haute-couture- en confectiecollecties. Op elke modeshow of rode loper is wel

een kanten silhouet te zien. Sinds de collecties van het herfst-winterseizoen 2025 is het alomtegenwoordig: bij Chloé onder leiding van Chemena Kamali, bij Saint Laurent onder leiding van Anthony Vaccarello en bij Dior onder leiding van Maria Grazia Chiuri en vervolgens Jonathan Anderson. Het is ook terug van weggeweest in de herengarderobe, een couturetrend om in de gaten te houden. Bij dames is het de voorbije jaren erg populair geworden door confectiekleding voor het brede publiek.

Advertentie zwart chantillykant van Nylfrance-nylon van Marescot, model van Lanvin-Castillo in L'Officiel nr. 445-446, april 1959, p. lix © Mode & Kant Museum – AVB P2926

Modehuis Jean Paul Gaultier

De Franse modeontwerper Jean-Paul Gaultier werd geboren in 1952 in Bagneux, een voorstad van Parijs. Gaultier is autodidact: hij leert zelfstandig de technieken van modeontwerp en werkt denkbepaalde collecties uit. Hij laat zich daarbij inspireren door couturiers die hij op televisie en in modebladen ziet. In 1970 stuurt Gaultier schetsen naar Pierre Cardin, die hem voor verschillende opdrachten in dienst neemt tot in 1974. Die ontwerper heeft, net als André Courrèges, een grote invloed op het werk van Jean-Paul Gaultier. Hij presenteert zijn eerste confectiecollectie in 1976, en in 1982 richt hij een merk onder zijn eigen naam (zonder koppelteken) op. Hij maakt deel uit van een groep ontwerpers die de mode nieuw leven inblaast op een moment dat de haute couture op haar retour was. Zijn eerste haute-couturecollectie ziet het licht in 1996. Dat was ongebruikelijk in de modewereld, waar ontwerpers zich normaal eerst toeleiden op haute couture en pas daarna confectiekleding geïnspireerd door hun creaties gingen maken. Gaultier is tussen 2003 en 2010 tevens artistiek directeur bij het modehuis Hermès. Thema's die hem na aan het hart liggen, zijn onder andere de Parijse vrouw, seks, punk, trash, de vloeiende grenzen tussen genders, maar ook films, muziek en niet-westerse landen. De ontwerper verkent die thema's aan de hand van kledingstijlen, materialen en stoffen die inmiddels iconisch zijn geworden. Denk bijvoorbeeld aan de matrozentruï, het korset (en meer in het algemeen lingerie), de puntbeha, rokken voor mannen, de trenchcoat en natuurlijk kant.

Jean-Paul Gaultier verwerkt al heel vroeg kant in zijn collecties en blijft het zowel in zijn confectiekleding als in de haute couture gebruiken tot het einde van zijn carrière bij zijn merk. Het dient zelfs als materiaal voor zijn label. Kant wordt nu eens ingezet als verwijzing naar de Engelse new romantics, dan weer verwerkt in silhouetten geïnspireerd door landen in Zuidoost-Azië of het Verre Oosten. Soms als contrasterend element op een

matrozentruï en nog andere keren verrassend gebruikt in een uniseks jeansjurk. Tussen 2021 en 2025 werkt het merk Jean Paul Gaultier samen met modeontwerpers als Glenn Martens, Julien Dossena, Haider Ackermann, Simone Rocha en Chitose Abe, die dat rijke repertoire twee keer per jaar op hun eigen manier mogen interpreteren tijdens de haute-coutureshows in januari en juli.

Jean Paul Gaultier-label gemaakt van kant, afkomstig van het tentoongestelde model © Mode & Kant Museum, 2026

Nicolas Di Felice

De Belgische modeontwerper Nicolas Di Felice werd geboren in 1983 in Sambreville, België. In 2008 haalt hij zijn diploma Styling en Modeontwerp aan de ENSAV La Cambre in Brussel. Vervolgens loopt Di Felice stage bij Xavier Delcour en OWN. Daarna werkt hij tot 2014 als designer samen met Nicolas Ghesquière bij Balenciaga en aansluitend, van 2014 tot 2019, als senior damesmodeontwerper bij Louis Vuitton. Tussen 2020 en 2026 is hij in dienst bij Courrèges als artistiek directeur. Nicolas Di Felice besteedt veel aandacht aan de constructie van kledingstukken en het gebruik van stoffen. Hij creëert spanningen tussen materialen en thema's, waaronder elektronische muziek en alternatieve rock, queerness, seksuele praktijken, erotiek, overgangsrituelen, de nacht, feesten, de liefde en, meer in het algemeen, emoties. De ontwerper maakt voornamelijk gebruik van 'traditionele' stoffen en verwerkt weinig of geen kant in zijn creaties. Dan wordt Nicolas Di Felice door Jean Paul Gaultier uitgenodigd om zijn eigen visie op de geschiedenis van het merk te geven voor de haute-couturecollectie van de herfst-winter 2024-2025. Het is de eerste collectie waarin hij kant verwerkt.

Ensemble

Jean Paul Gaultier door
Nicolas Di Felice
haute couture herfst-
winter 2024-2025, look 4

Lange jurk – zwarte wol in
platbinding; body – zwart
Leavers-chantillykant
van viscose versierd met
metalen haakjes en gitten
parels

Inv. C2025.28.01E.01-06
© Pixel/Yannis Vlamos

Nicolas Di Felice toont deze collectie op 26 juni 2024 in het atelier van het merk Jean Paul Gaultier, in de Rue Saint-Martin 325 te Parijs. Gaultier is geïnteresseerd in 'opkomend talent' en heeft al een tijdje zijn oog laten vallen op Di Felice, die al jarenlang een bewonderaar is van het modehuis. Di Felice merkt onder meer het volgende op: "Voor zoveel mensen die geen toegang hadden tot de modewereld en ervan droomden om deel uit te maken van die kringen, was Jean-Paul Gaultier dé ontwerper bij uitstek."²

Nicolas Di Felice en Jean-Paul Gaultier hebben beiden een passie voor contrasten, materiële of thematische spanningen, het lichaam als levend en dynamisch gegeven, het idee van vitaliteit, erotiek, genot en vertelkunst. Die

gedeelde interesses schemeren door in het thema van deze collectie: "De eerste collectie van Nicolas Di Felice voor Jean Paul Gaultier vertelt het verhaal van een outsider die haar eerste stappen zet in de stad en legt de vergeten sporen van haar persoonlijke ontdekkingstocht bloot."³ Het is het verhaal van een onschuldige vrouw die net in Parijs is aangekomen, van top tot teen in het zwart gehuld, bijna verstopt, en die zich – aan zichzelf en aan de wereld – onthult in de loop van de collectie. De eerste stukken zijn gemaakt van dikke, stijve stoffen in zwarte of donkere tinten. Na een derde van de show duiken hier en daar levendigere en lichtere kleuren op. In de tweede helft van de collectie wordt gegrepen naar een palet van nudetinten, beige en bruin op soepel vallende stoffen, waarvan sommige bijna doorschijnend zijn en lijken op huidskleuren. Deze collectie is erg ingetogen en verwerkt op subtiële wijze de typische stijl van het merk Jean Paul Gaultier.

2. Roche, D. (3 september 2024). *Les dessous du défilé Jean Paul Gaultier par Nicolas Di Felice*. Numéro. <https://numero.com/mode/fashion-week/le-defile-jean-paul-gaultier-haute-couture-par-nicolas-di-felice/>

3. Jean Paul Gaultier. (juni 2024). *Jean Paul Gaultier Haute Couture par Nicolas Di Felice*. [Persbericht].

Er zijn geen kegelvormige beha's, noch Eiffeltorens, matrozentruien of opzichtige BDSM-elementen te bespeuren. In plaats daarvan verwijst Nicolas Di Felice naar de trenchcoat, de korsetbustier en kant. Haakjes en oogjes vormen de rode draad in de collectie. Daarmee kan de draagster stoffen inzetstukken naar wens aan elkaar bevestigen. Ze worden eveneens gebruikt als sierelementen.

Het silhouet dat je hier ziet, is de 4e van de 22 looks van de modeshow. Het bestaat uit een tweedelige blazerjurk met lange mouwen van zwarte wol in platbinding die met haakjes en oogjes aan elkaar is bevestigd, gedragen over een body van chantillykant versierd met zwarte, gitten parels die de oogjes omranden. Bovenaan eindigt de body in een brilmontuur.

Flatlay van de body, 2026 © Mode & Kant Museum

De jurk en de body draaien om het lichaam heen. Daaronder worden pumps met open neus gedragen, met daarover zwarte netkousen tot bovenaan de dij. Dit silhouet is typerend voor de hele collectie: enerzijds is de jurk een referentie aan het maatwerk waar Gaultier en Di Felice zo van houden, hier in de vorm van een tweedelig ensemble om de beweging van het lichaam te benadrukken. De body is bovendien een terugkerend thema in de vormtaal van Gaultier. De structuur is hier aangepast en geometrischer door het cirkelvormige patroon dat rond de buste draait.

De diagonaal gedrapeerde stof op het bovenlijf is een mooi voorbeeld van hoe beweging wordt gebracht in zowel de jurk als de body. De dynamiek van kleding staat centraal bij Gaultier: "Het lichaam vormt de basis van mijn werk. Het is geen statisch gegeven, maar iets wat leeft [...]"⁴. Gelijkluidende woorden van Di Felice: "I first look at the person. The way she walks, the way she moves, the way she looks at you. How the body expresses itself, and then: the eyes, the eyes, the eyes. That's the most important thing. Then, maybe, I look at the clothes"⁵. Di Felice bestudeert de relatie tussen lichaam en beweging met grote aandacht bij Courrèges sinds de lente-zomercollectie van 2022 en past ze hier toe op de haute couture. Hij toont de dynamiek van een kledingstuk op een stilstaand lichaam. Bovendien komt het erotische en sensuele karakter van de collectie tot uiting in dit silhouet. Het kantwerk van de body doet denken aan dameslingerie, en de ontblote linkerzijde en rug onthullen de bewegende huid. Onthulling vormt immers de kern van de collectie en versterkt het sensuele karakter ervan. Op de body loopt het kant omhoog tot aan de hals en zelfs tot voorbij de ogen, als een omgekeerde sluier

of als een modestie die overgaat in een balmasker. Daardoor kan de draagster onopvallend observeren en kijken, en blijft ze zelf beschut tegen nieuwsgierige blikken. De stof roept ook een gevoel van mysterie op en een bepaald idee van verleiding, door het gezicht te verhullen en slechts gedeeltelijk te laten zien. Di Felice roept verschillende eeuwenoude associaties van kant op in onze verbeelding: het verbergt evenzeer als het onthult, het intrigeert evenzeer als het suggereert, het beschermt evenzeer als het blootgeeft en het symboliseert zedigheid evenzeer als erotiek. De draagster, die verborgen blijft, wordt baas over haar eigen sensualiteit: ze kan naar wens verschillende delen van haar kleding vast- of losmaken om haar lichaam helemaal of gedeeltelijk te onthullen.

4. Alfano Miglietti, F. (2006). *Le choc du chic. Conversations sur la mode*. Skira, Milan, 297p.

5. Jonkers, G. (2024). Nicolas Di Felice. *Fantastic Man*. <https://www.fantasticman.com/articles/nicolas-di-felice/>; in het Nederlands: "Eerst observeer ik de persoon. Haar manier van stappen, haar manier van bewegen, de manier waarop ze naar je kijkt. Haar lichaamstaal en dan de ogen, de ogen, de ogen. Die zijn het allerbelangrijkst. Pas daarna kijk ik misschien naar haar kleding."

Stalen

Darquer & Méry, Zwart
Leavers-chantillykant van
viscose
Inv. C2025.28.06E.05

Als de body eenmaal klaar is, kost
het nog 70 uur handborduurwerk
om de haakjes en de kristallen vast
te zetten.

Lookbook

Haute-coutureshow
herfst-winter 2024-2025
van Nicolas Di Felice voor
Jean Paul Gaultier
Collectie MKM-ASB

Traditioneel worden collecties
vastgelegd in lookbooks met
foto's van alle stukken die tijdens
de modeshow te zien waren. Dat
lookbook dient als catalogus voor
haute-coutureklanten die nadien
een bestelling willen plaatsen.

Video's

Vastlegging van de
verschillende stappen
van het op een paspop
plaatsen van het ensemble
in het depot.

©Macchiato Communication

Fragment uit de haute
couture-show herfst-
winter 2024-2025, look 4

©Titre Provisoire/Sebastien Bauer

Inventarisatiesessie van het tentoongestelde model ©Mode & Kant Museum

Bibliografie

°Jean Paul Gaultier & Nicolas Di Felice

Francesca ALFANO MIGLIETTI, *Le choc du chic. Conversations sur la mode*, Skira, Milaan, 2006.
Laird BORRELLI-PERSSON, *Jean Paul Gaultier Catwalk. The Complete Collections*, Thames & Hudson, Londen, 2025.

Thierry-Maxime LORiot (dir.), *Jean Paul Gaultier au Grand Palais*, tentoonstellingscatalogus, Parijs, Galeries nationales du Grand Palais, 1 april - 3 augustus 2015, Parijs, 2015.

Courrèges. Courrèges *Printemps - Été 2022*. "Both of us knowing" [Persbericht], 2021.
Courrèges. Courrèges - *Pré-collection homme et femme Automne-Hiver 2022*. [Persbericht], 2022.
Courrèges. Courrèges - *Automne-Hiver 22/23 Principle of our geometry*. [Persbericht], 2022.
Courrèges. Courrèges - *Collection homme SS23*. [Persbericht], 2022.
Courrèges. Courrèges - *Automne Hiver 2023*. [Persbericht], 2023.
Courrèges. Courrèges - *Homme et pré-collection Femme Automne-Hiver '24*. [Persbericht], 2024.
Courrèges. Courrèges *FW24*. [Persbericht], 2024.
Jean Paul Gaultier. *Jean Paul Gaultier Haute Couture par Nicolas Di Felice*. [Persbericht], 2024.
Jean Paul Gaultier. *Jean Paul Gaultier Haute Couture By Nicolas Di Felice*. [Programma van de modeshow], 2024.

Gert JONKERS, *Nicolas Di Felice – Courrègeousness*. Fantastic Man, 2024. Beschikbaar op:
<https://www.fantasticman.com/articles/nicolas-di-felice/>. Geraadpleegd tussen januari en mei 2026

Philippe POURASHEMI, *Nicolas Di Felice : une nouvelle étape chez Courrèges*. Wallonie-Bruxelles Mode Design, 2022. Beschikbaar op: <https://www.wbdrm.be/fr/actualites/nicolas-di-felice-une-nouvelle-etape/>. Geraadpleegd tussen januari en mei 2026

Delphine ROCHE, *Les dessous du défilé Jean Paul Gaultier par Nicolas Di Felice*. Numéro, 2024. Beschikbaar op: <https://numero.com/mode/fashion-week/le-defile-jean-paul-gaultier-haute-couture-par-nicolas-di-felice/>. Geraadpleegd tussen januari en mei 2026

Sarah MOWER, *Courrèges Fall 2024 Ready-To-Wear Collection By Nicolas Di Felice*. Vogue, 2024. Beschikbaar op: <https://www.vogue.com/fashion-shows/fall-2024-ready-to-wear/courreges>. Geraadpleegd tussen januari en mei 2026

Nicole PHELPS, *Jean Paul Gaultier Fall 2024 Couture Collection*. Vogue, 2024. Beschikbaar op: <https://www.vogue.com/fashion-shows/fall-2024-couture/jean-paul-gaultier>. Geraadpleegd tussen januari en mei 2026

Nicole PHELPS, *Courrèges Spring 2025 Ready-To-Wear Collection By Nicolas Di Felice*. Vogue, 2024. Beschikbaar op: <https://www.vogue.com/fashion-shows/spring-2025-ready-to-wear/courreges>. Geraadpleegd tussen januari en mei 2026

°Machinaal kant

Thierry BUTZBACH en Morgan RAILLANE, *Qui veut tuer la dentelle de Calais ?*, Les Lumières de Lile, Lille, 2009.

Pat EARNSHAW, *Lace machine and Machine laces*, Londen, 1986.

Alice GANDIN en Julie ROMAIN et al., *Dentelles : quand la mode ne tient qu'à un fil*, tentoonstellingscatalogus, Caen, Musée de Normandie, 30 juni - 4 november 2012, Somogy, Parijs, 2012

Pascal GAUTRAND, *Le langage de la dentelle Leavers. Calais – Caudry, The Language of Leavers Lace*, ed. Falbalas, Parijs, 2019.

Lydia KAMITSIS, *L'art de tisser le rêve. Dentelle de Calais – Caudry*, Liénart, Parijs, 2021.

Sylvie MAROT (red.), *Haute dentelle*, tentoonstellingscatalogus, Calais, Cité de la dentelle et de la mode, 9 juni 2018 - 6 januari 2019, Gent, 2018.

Colofon

Deze publicatie verschijnt op initiatief van de Schepen van Cultuur, Nawal Ben Hamou, ter gelegenheid van de tentoonstelling in de vitrine Panorama van de Kantkamer in het Mode & Kant Museum, die loopt van 29 september 2026 tot en met 26 april 2027.

Directie

Anne Vandenbulcke, directeur-generaal van het departement Cultuur van de Stad Brussel
Bérengère de Laveleye, directeur van de Musea van de Stad Brussel
Caroline Esgain, verantwoordelijke conservatrice van het Mode & Kant Museum

Curatoren

Catherine Gauthier, conservatrice van de kantcollectie
Nicolas Lor, conservator van de collectie hedendaagse mode

Coördinatie

Sophie Marchal

Scenografie

Scenografie: Antigone Aristidou en Luna Carmen Hamamid
Mannequinage: Sophie Couret Donders en Michèle Mahieux

Redactie

Catherine Gauthier
Nicolas Lor

Documentair onderzoek

Emma Paoletti, Roberta Raccomandato

Vertaling

Belgatranslations

Revisie

Bert Audenaert, Sylvie Jacobs, Sarah Strange

Grafische vormgeving

Jennifer Garcia Gonzalez

Communicatie

Vinciane Godfrind

Drukwerk

Departement Aankopen, Stad Brussel

Bedankt voor hun waardevolle bijdrage

Het modehuis Jean Paul Gaultier
Het team van het Mode & Kant Museum: Mathilde Semal, Serge Stallaert, Fabian Proano, François de Longueville, Suzanne N'Dri Comoe.
De operationele cel van de Musea van de Stad Brussel: Florian Ghislain, Frédérique Bury, Jyllian Cogge, Alice Erkül, Jessica Peeters, Jessica Simao
De dienst Publiekswerking: Sylvie Jacobs en Jean-Luc Petit

